

**A TASZ VÉLEMÉNYE A KÖTELEZŐ EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁS ELLÁTÁSAIRÓL
SZÓLÓ 1997. ÉVI LXXXIII. TÖRVÉNY ÉS EGYÉB, AZ EGÉSZSÉGÜGGYEL
ÖSSZEFÜGGŐ TÖRVÉNYEK MÓDOSÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ T/15641. SZÁMÚ
TÖRVÉNYJAVASLATHOZ
(A TOVÁBBIÁKBAN: JAVASLAT)**

A Javaslatnak az egészségügyi adatok védelméről, illetve az egészségügyről szóló törvényt érintő rendelkezéseihez fűzött véleményünk kialakítása során a jogbiztonság elvének érvényesülését tartottuk szem előtt, szükségét éreztük továbbá, hogy a jogalkotók figyelmét ismételten felhívjuk az emberi jogok tiszteletén alapuló modern közegészségügyi szemlélet jelentőségére.

I. Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (Eüat.) tervezett módosításához

Üdvözöljük a jogalkotó azon törekvését, hogy az Eüat. és az Eütv. rendelkezéseit összhangba hozza. Mint ahogy azonban arra a TASZ több alkalommal is rámutatott, a módosítás értelmében hatályon kívül helyezendő szövegrész (Javaslat 37.§ (7) bekezdés b) pont) nem az egyetlen ellentmondás a két törvény között. Ahhoz, hogy az Eütv.-nek az önkéntes és anonim HIV tesztlehetőségre vonatkozó szabályai maradéktalanul érvényesülhessenek, szükséges az is, hogy az Eüat. 15.§ (2) bekezdésében szereplő második mondat a HIV esetében ne legyen alkalmazható. A támadott rendelkezés a következőképpen szól:

„(2) Az 1. számú mellékletben nem szereplő fertőző, illetve az 1. számú melléklet B) pontjában felsorolt betegségek előfordulása esetén a betegellátó személyazonosító adatok nélkül csak az egészségügyi adatokat jelentheti az ÁNTSZ - (1) bekezdés szerint illetékes - intézetének. Az ÁNTSZ városi intézete közegészségügyi vagy járványügyi közérdekre hivatkozva kérheti az érintett személyazonosító adatait.”

A HIV fertőzés, valamint az AIDS betegség a hivatkozott 1. számú melléklet B) pontjában szerepelnek, így adott esetben az a jogbiztonságot veszélyeztető abszurd helyzet állhat elő, hogy az ÁNTSZ illetékes intézete az anonim HIV teszt esetében is személyazonosító adatokra vonatkozó kéréssel fordulhat az esetet jelentő betegellátó felé. A kérdés azért is lényeges, mert előfordulhat, hogy a HIV tesztet végző egészségügyi személyzet, tartva attól, hogy adatszolgáltatási kötelezettségének nem fog tudni eleget tenni, eleve nem teszi lehetővé a hozzá forduló számára, hogy név nélküli tesztet végeztessen, ami pedig károsan befolyásolja a tesztelési kedvet. Mind az egyének, mind a társadalom érdeke azt kívánja, hogy egy olyan súlyos stigmáktól terhes fertőzés esetén, mint a HIV, a lehető legbiztonságosabb

körülményeket biztosítsuk azok számára, akik tesztre jelentkeznek – közegészségügyi érdek ugyanis, hogy minél többen tudjanak HIV státuszukról.

A fentiekre tekintettel **szorgalmazzuk** tehát **az Eüat. 15.§ (2) bekezdésében foglaltak megfelelő módosítását.**

II. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) tervezett módosításához

Az Eütv.-nek a Javaslat 28.§-a szerinti módosítását két okból is elhibázottnak tartjuk.

Fontosnak tartjuk egyrészt, hogy egy olyan kényes kérdésben, mint a főszabály szerinti önkéntes (és az érintett döntése alapján anonim) HIV tesztelhetőségek alóli kivételek megállapítása, ne kelljen az állampolgároknak – tesztre jelentkezőknek vagy egészségügyben dolgozóknak – különböző törvényeket áttanulmányozniuk ahhoz, hogy kiderítsék, valójában kik is azok, akiket kötelező HIV tesztnek alávetni. Fennáll a veszélye annak, hogy a beiktatni tervezett passzus elfogadása esetén a kötelezően szűrendő személyek köre követetlenné válik, ami sérti a jogbiztonság elvét.

Hangsúlyozni kívánjuk továbbá, hogy a HIV/AIDS-re vonatkozó jelenlegi idegenrendészeti szabályok súlyosan sértik az érintettek emberi jogait, az alkalmazott korlátozások ugyanis nem alkalmasak az általuk célzott eredmény elérésére. A visszas helyzet abból fakad, hogy a magyar jog – az Eütv. HIV tesztre vonatkozó rendelkezéseitől eltekintve – a HIV/AIDS-et ugyanúgy a fertőző betegségek közé sorolja, mint a TBC-t, pestist stb., anélkül, hogy tekintettel lenne az egyes fertőzések terjedési módjára. A HIV ugyanis köznapi érintkezés útján nem terjed, így értelmetlen és következetlenségként alkotmányellenes minden olyan megkülönböztetés, amely a HIV pozitív emberek szabad mozgáshoz való jogát korlátozza. Érthetetlen továbbá, hogy miért csak a vízumköteles beutazások (pl. munkavállalás) esetében lát a jogalkotó közegészségügyi veszélyt a HIV hordozóiban, rövidebb beutazáskor (pl. turistaút) pedig miért gondolja, hogy ugyanaz a vírushordozó nem veszélyezteteti az ország lakosságát.

Álláspontunk szerint tehát nem az Eütv.-t kellene az idegenrendészeti szabályokhoz igazítani, hanem ez utóbbiakat kellene az Eütv. értelmében módosítani. **A Javaslat 28.§-ában foglaltakat javasoljuk törölni, és ezzel párhuzamosan felhívjuk a jogalkotókat, hogy kezdeményezzék a külföldiek magyarországi tartózkodásának engedélyezését kizáró, a közegészséget veszélyeztető betegségek köréről szóló 48/2001. (XII. 27.) EüM rendelet megfelelő felülvizsgálatát.**